

Yönetim stratejisi profesörü Teppo Felin, geçenlerde meraklılarının çok güzel noktalar görebileceği bir makale yayınladı. Felin makalesinin bir yerinde şöyle diyordu: “Genel olarak temel kaygım; davranışsal ekonomiye, bilişsel, psikolojik ve hesaplamalı bilimlerin çoğuna özgü olan insan körlüğü ile yanlılığı konusundaki popüler hale gelen ilginin, bilim insanlarının kendilerinin insan doğasının daha üretken ve yaratıcı yönlerine karşı kör olmalarına neden olmasıdır. Evet, Kahneman ve diğerlerinin iddia ettiği gibi insanlar gerçekten de bazı “bariz” şeyleri gözden geçiriyorlar. Ancak şöyle bir durum var: Bariz olan her şey alakalı ve anlamlı değildir. Böyle baktığımızda insanın bariz görünenleri ıskalması bir hata değil, sadece bir özellik.

İnsanlar, farkındalıklarını ve dikkatlerini ilgili, faydalı ve yeni olana yönlendiren sorular, beklentiler, hipotezler ve teoriler üretme konusunda olağanüstü bir iş çıkarıyorlar. Bunlar daha fazla ilgiyi hak eden insan zihninin, üretken ve yaratıcı nitelikleridir. Ne de olsa zihnin bu ve ilgili yönleri, etrafımızda kolayca gözlemediğimiz önemli yaratıcılık, teknolojik ilerlemeler, yenilikçilik ve büyük ölçekli gelişmeler için olmazsa olmazı.”

Birkaç yazı önce “Hayatta ve hayatın yansıması piyasalarda da acaba birşeyleri kaçırıyor muyuz, her şeyi ölçebiliyor muyuz?” sorusunu sorgulamıştık. Bu bakışımızın netliğini sorgularken çoğu zaman doğru yere bakıp bakmadığımızın bile farkına varamayabiliyoruz. Onun yerine zaman zaman geneli ve işleyişi anlamak, farklı açılardan bakmak daha ilginç ve yararlı bir fikir olabilir.

Yaklaşık üç ay önce, riskli varlıklar baskı altındayken ve piyasalarda kötümserlik hakimken, tepki yükselişi beklediğimizi ve küresel risk barometresi olarak kabul ettiğimiz S&P 500 endeksinde Ağustos ortasına kadar yükseliş beklediğimizi savunmuştuk. Bunu savurken, endeksin kısa bir süreliğine test ettiği 4200 seviyesini aşmasını beklemediğimizi de eklemiştik. O dönem de vurguladığımız gibi bu yaşanan yükselişi esas olarak en çok düşen teknoloji hisseleri öncülüğünde bir karşı trend hareketi olarak gördük. Buna rağmen bu dönemde, Türk hisse senetleri tahmin ettiğimiz gibi daha iyi performans gösterdi hatta beklentilerimizi bile aştı. Fakat ABD TÜFE verisi sonrası bizde de baskı oluştu.

Avrupa'da resesyon ve ABD'de büyümede durgunluk, neredeyse kaçınılmaz görünüyor. Ancak yapışkan enflasyon görünümünün, para politikası tepkisini geciktireceğini düşünüyoruz. Piyasalar, özellikle hisse senetleri, bu stagflasyon görünümünü bizce henüz fiyatlamadı.

Sonuç olarak küresel risk barometresi olarak izlediğimiz S&P500'de, yakın zamanda yeni bir düşüş dalgasının başlayacağını ve bir önceki düşüşün diplerini test edeceğini düşünüyoruz. Yılbaşından bu yana paylaştığımız görüşlerimizi koruyoruz: Gelişmiş piyasalarda ayı piyasasındayız, bu nedenle karşı trend konusunda taktiksel ve fırsatçı kalırken, yükselişlerde satış yapılması görüşündeyiz. Gelişmekte olan piyasalarda ise seçici olunması gerektiğini düşünüyoruz. Görüşümüz, FED'in havlu atması için çok daha büyük bir satış baskısının gerekeceği yönünde şekillenmeye devam ediyor.

Byrne Hobart'a göre “Karar ne kadar önemliyse, elinizde o kadar az veri vardır”. Ona göre yüksek işlevli kuruluşlar, en önemli kararlarını verilerle alamazlar. Piyasalarda da tüm verilerin bir kesinlikle belirli bir yönü göstermesini beklemek çok gerçekçi değil. Belirsizlik, eksik bilgi ve veri ile karar verme gerekliliği ise neredeyse bir kural.

ÇEKİNCE:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Söz konusu rapor belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olarak hazırlanmamıştır. Belirli bir getirinin sağlanacağına dair herhangi bir vaat veya taahhütte bulunulmamaktadır. Tüm yorum ve tavsiyeler öngörü, tahmin ve fiyat hedeflerinden oluşmaktadır. Zaman içinde piyasa koşullarında meydana gelen değişiklikler nedeniyle söz konusu yorum ve tavsiyelerde değişikliğe gidilebilir. Size uygun olan yatırım araçlarının ve işlemlerin kapsam ve içeriği uygunluk testi neticesinde belirlenir. Uygunluk testi, yatırım kuruluşu tarafından pazarlanan ya da müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla, müşterilerin söz konusu ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarının tespit edilmesidir. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, yorum ve tavsiye